

ZOMBOR és VIDEKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknék két hasábos petti sora 16 fillér; többszöri be-
jelentésnél megfelelő engedély.
Nyitáré száma 30 fillér. — Hirdetési ábrák külön díjazással.

Feladvós szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelenik minden vasárnap és esztendőnkön.

A „Zombor és Vidéke“ kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében főnnakadás ne történjék.

Községek pénzforsásai.

A belügyminisztériumban lázas munka folyik. A közigazgatás egyszerűsítésén dolgoznak. A kormányelnök vezetése alatt, a vármegyei tisztviselők meghaligtásával már a múlt hónapban tanácskoztak a közigazgatás ezer meg ezer jogesete felett. Az anyagot most dolgozzák fel, hogy kész javaslat kerüljön a ház asztalára.

Lassan-lassan érvényre jut az elv: több szóbeliség, kevesebb írás, kevesebb forma, több lényeg.

A mai költséges hosszadalmas eljárás helyett a jogkereső gyorsabban, olcsóbban s mert az új eljárás közvetlenebb, bizonyosabban is jut igazsághoz.

Lassan-lassan érvényesül ez az elv az állami gépezet minden részében.

A törvénykezés terén is újítás készül. Az új bünvádi eljárás már megvan.

Készül az új polgári törvénykönyv, az új magánjog. A vádoper 1000 koronán aluli subsztratummal kivétetik a rendes eljárás alul. Olcsóbb lesz, nem kell hozzá fiskális.

Az avult végrehajtási törvény helyébe új novella lép, olyan, hogy a hitelező is megkapja a pénzét, de az adós se jsson teljesen tönkre.

Csak egy nem változik, a gazdasági

helyzet. A jogélet átalakul, modernizálódik, de az alap marad a régi.

És mit ér mindez, ha napról-napra fogyunk, anyagilag tönkre megyünk? Mit ér a közigazgatás egyszerűsítése, ha nem lesz, aki hasznát vegye?

Mit ér a végrehajtási eljárás olcsósága, ha már nincs mit lefoglalni, ha a nép nem bírva a terheket, eladósodva, más hazába bujdosik s vagyonát dobra veteti a bank, talán éppen a nemzetiségi bank?

Földje megterhelve 10 százalékos adóssággal, küzd dolgozik éjjel-nappal, a föld azonban nem hoz 10 százalék hasznót, s nem képes jóllakolni azt a hatalmas molohot, a takarékpénztárt, s ő a termelő, küzdelmes, verejtékes munkája mellett is éheznek, családjával együtt.

Mi baja a magyar gazdának? A drága pénz!

Pedig a pénz olcsó, ime takarékpénztár csak 4 $\frac{1}{2}$ százalékat fizet a betétért, a kölcsönért azonban 10-et vesz.

Évekkel ezelőtt látták már ezt.

Megindult a mozgalom, segíteni, javítani a helyzetet, társadalmi uton is. Agrárbankok keletkeztek. Megindult a mozgalom állami téren is. A belügyminisztériumban évekel ezelőtt összeült egy anket. Tárgyaltak, tanácskoztak a nép nyomoráról, az eladósodott gazda helyzetének javításáról, a módokról.

Világos elme, jószágos lélek megpendített egy eszmét: a községek által állítottassanak takarékpénztárak, ahol nem az anyagi érdek a főcél, hanem a gazdasági élet fellendítése.

Vártuk, hogy a közigazgatás újjászervezése alkalmával, az évekel ezelőtt megpendített, de Isten tudja miért, a

napirendről levett eszmét felszínre hozzák ismét.

Sajnos, lepi azt az aktát tovább is az idők pora. Pedig fontosabb kérdés ez a világ minden egyszerűsítésénél.

Nézzük a mezőgazda életét, matematikai pontossággal ki lehet számítani, hogy a magyar gazda mennyi idő alatt fog teljesen tönkremenni, elzúllni vagy kivándorolni.

Ha a magyar kiscgazda ma akár befektetés, akár vagyonjogi, örökösököségi kérdések tisztázása miatt pénzhez akar jutni, kénytelen a takarékpénztárhoz fordulni, sőt mielőtt még az a kérdés eldőlt, hogy kaphat-e pénzt, fizet a banknak azért, hogy birtokát a kiküldött hivatalnok megtekintés, szákat fizet a különböző bizonyítványokért, a költséges, drága ügyvédi bekebelezése-kért sokat. Fizet a kölcsönökért 8 százalékos kamatot, 2 százalékos kezelési díjat, ez 10 százalék.

Hol az a föld, amelyik a hatalmas adó mellett 10 százalékos kamatot hoz?

A községi takarékpénztárak eszméje egységes volt.

Az Alföldön eddigéleg több községben létesült takarékpénztár s a legválságosabb időben is képes 6 százalék mellett kölcsön adni, s mégis vagyona van, milliókora menő vagyona.

Ennek a községi takarékpénztárnak, mint erkölcsi testület vezetése alatt álló banknak nem az volna a célja, hogy részvényeseinek zsebet tölje, hanem a gazdasági életünk fellendítése, a szociális kérdés megoldása.

A szomszédunkban van egy parányi állam: Románia. Ez a jóformán 30 esztendősi állam nem ismer más bankot, csak államit, és nem is 10 százalékra

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

A 23-as baka.

Írta: Del Turó.

Még az ezred dalás szászlótartója is, aki pedig a legpecekesebb, legszálasabb „strázsamester“ és igazi herkulési alak, olyan savanyú arcot vág egy ilyen esete-paté után, mint valami útszéli elhagyott kőszobor, a kinek a nyakából ellopták az üres tarisznyát. Csak a zászló leng magasan a kezében és hirdeti a kivívott dicsőséget...

Mikor pedig „lefújták“ és pihenőre térhet a baka a rögtönzött vászonsátraiba, vagy meghúzhatja magát a közeli erdőség barátságos árnyékában, akkor már mindent elfelejtett, ami a nap folyamán történt: éhséget, meleget, szomjot, fullasztó lilegést, kínzó fáradtságot, mindent mindent...

Volt, nincsen!

Visszatér a jó kedve és kifogyhatlan a víg nótázásban, meg a kacagató bakahumorban.

Mikor a komisz kenyerét a legkitünőbb étvágygyal megemészttette, elterül a fényes tábori tüzek mellett a puha földön és nem alszik, hanem mesél, beszél, éve-

lódik... Alvásra elég neki két-három óra. Utána megint ott kezd, a hol tegnap elhagyta.

A 23-ik gyalogezred első bataillonjának véletlenül ilyen barátságos erdőség jutott tanyául. Hátvédek volt kirendelve, hát jó messze maradt mindig az ezred mögött. Hanem azért a „hátvéd“ is éppen úgy teljesíti a kötelességét, mint a többi, aki a tűzvonalban izzad, sőt nem egyszer nehezebb a feladata, mint amazoké, mert ha riadót harsog a kürt, szuronysegeve, lóhalálbar kell futnia, hogy beérje a jó előtte haladó ezredet és a döntő pillanatban a győzelmi koszorúból ő is kivegye a maga részére az elévülhetlen babérokat. Ha pedig hátban támad a ravasz ellenség, ami nagyon is gyakori dolog, akkor meg igazán olyan kritikus helyzetbe jut a hátvéd, hogy csak úgy szorul a „szilvataratója.“ Mert ilyenkor beteljesedik a szt. írás szava, hogy az utolsók lesznek elsőké, az elsők meg utolsókká. A hátvédből is elővéd lesz, és nemcsak magát kell az ellenséggel szemben haláltmegvető bátorsággal fenntartania, hanem az ezredet is dicsőségesen meg kell védenie. Ugy-e, hogy ez nem babona!

Ebben a bataillonban voltak a leg-

nyakább tiszték: snajdig hadnagyok és elegáns főhadnagyok, vasszigorú kapitányok, a kiknek még a szemöldöke is vilámokat szórt, vastagbajszú, peckes örmesterek, akik a rangjuk büszségekben lenéztek a vékonydongajú „cibiletek“ és olyan dörgő hangon kommandiroztak, hogy a pokol lakói is megfélemlítettek. De ebben a bataillonban voltak a legszálasabb legények is: cupa szállfák; izmosak, mint a tölgy, hajlékonyak, mint a sűrű jegenye. A piros arukból kicsillanó szempár úgy ragyogott, mint éjjel a szt. János bogár.

Mind hősök és vitézek voltak ők, mind bátrak és haláltmegvetők, mint egy Leoni-dász! És tudta mindegyik a regulát.

Ha gyakorlatot végeztek, nem volt ott hiba soha; de dicséret bőven ömlött rájuk.

Hanem különösen híres volt a negyedik század. Ennek a századnak a marcona alakjai úgy fordultak a kommandó szóra, mintha dróton rángatták volna őket.

Vitéz magyar ember volt a kapitányuk, aki nagyon sokat adott a pontosságra és a rendre. Szigorú volt, de igazságos is. Vasfegyelmet tartott, de a szívjóságát se vonta meg senkitől sem. Szereték is a legények, mint az édes apjukat. És ha szünetük volt, akkor meg a leg-

adja ám a pénzt, de nem is vándorol ki ám az oláh paraszt onnan.

Minden községnek van alapja, egy kis jóakarattal, egy kis ésszel minden község teremthet bankot, amelyik kölcsönt ad a megterhelt birtokra, vagy a befektetésre.

És vajjon nem lehetne-e az 1877. XX. törvényen segíteni, hiszen már ugy is elavult? Ez a törvény megengedi, hogy az árvák pénze ingatlanokra kölcsönadassék, az ingatlanok egyharmad értékét képviselő összeg erejéig. Nem lehetne ezen a törvényen változtatni, s kimondani, hogy ezen túl kétharmad értékig adható kölcsön? Avagy az árvák pénzére biztosabb egy magántakarék-pénztár? Hiszen az sem ad többet 5 százaléknál.

A bürokrata urak talán felhozzák, hogy hátha visszaélések történnek az árvák pénzével? Banális érv! Nincs elég felcélós tisztviselője a vármegyének? Szolgabíró, községi képviselőtestület, azoknak együtt és személyenként vagyonuk? Talán több garanciát nyújt a magánintézet? Segítsünk, mert ma-holnap árvábbak leszünk az árvánál.

Mi a közigazgatás? A nemzet fizikai, szellemi és gazdasági élete.

Nem az államnak, a kormánynak volna-e kötelessége tehát, hogy éppen most, mikor a közigazgatást újjászervezik, foglalkozzék az annak keretébe tartozó gazdasági életről is?

Szedjék csak elő az irattárból azt a hatalmas aktacsomót, kész, egészséges javaslatot foglal ez magában, s állami fennhatósággal megvalósítani.

S ha majd 6 százalékos pénzhez jut a magyar gazda, bizonyynyal nem fog kivándorolni, hanem itt marad és dolgozik, s a gazdátlanul maradt falusi hajlékokba nem vonulhat be a külföld népe.

N. II.

* Vizsgálat a zombori kongressusi képv. választás ügyében. Dr. Drakulics Pál mandátumát a Masics párt petícióival támadta meg. A kongressusi igazoló választmány a választás megsemmisítését és egyben Masics Nováknak megválasztott képviselőnek való kimondását javasolta a kongressusnak. Heves és szenvedélyes vita fejlődött ki a kongressuson. Miladinovics erősen megtámadta a zombori választást vezető intelligenciát, mire dr. Drakulics azzal felelt, hogy a zombori utolsó cigányunk is több az illetelme mint sok kongressusi képviselőnek. Oriási zaj keletkezett erre,

ki vele, ki vele kiabáltak Drakulics felé, — míg az elnök rendet nem csinált, — mire Drakulics sajnálatát fejezte ki a sértes felett, melyet nem volt szándéka a kongressust sérteni s attól ünneppólyosan bocsánatot kért. Indítvány lett tőle, hogy mielőtt a mandátumot megsemmisítenék, előbb vizsgálatot rendeljen el, hogy mikép teljesítette a zombori gör. keleti hitközség választotta képviselő választó küldöttség küldetését. A kongressus egy szótöbbséggel a vizsgálat megkezdését fogadta el. Érdekes, hogy Pavkovics zombori diakon szavazata döntötte el a kérdést. A vizsgálat megkezdésére ki lettek küldve: Milan Nikolajevics, Jovan Magarovic és dr. Musiczky Mita. E küldöttség tegnap ejtette meg Zomborban a vizsgálatot, kihallgatta a választási elnököt dr. Vujić János ügyvédet és vagy 90 szavazatával elutasított Masics párti parasztot. A kongressus jövő hét végén valószínűleg be lesz rekesztve, — a mandátum 3 évre szól. Mint hirlik, a vizsgálat dacára, Drakulics hívei mandátumát igazolni megkísérelni fogják, — de ha megsemmisítenék egy harmadszori választás nem lesz, hanem Masics Novák lesz képviselőnek kijelentve. A vizsgálat bizottsága a napokban bejelent működésének eredményét és a kongressus azt rögtön tárgyalni fogja.

* Az állategészségügyi törvény módosítása. Az állategészségügyről szóló 1888. VII. törvénycikk egyes intézkedései ellen már régebb idő óta merültek fel panaszok a hazai gazdák község körében. Különösen gyakori a panasz a törvény 26-ik szakasza ellen, amely szerint a ragályos betegség gyanúja alatt levő állatokat a hatóságok rendelkezése le kell bontkózni. Ez igen gyakran tenédek kárakat okozott, tekintve attól, hogy a ragályos betegeket következtében amugy is igen nagy kárai vannak a gazdáknak. Jász-Nagy Kun-Szolnok vármegye törvényhatósága most benyújtott kérvényében az állategészségügyről szóló törvény módosítását kéri a képviselőháztól. Több hézag pótlásán kívül ugyanis arra kéri a törvényhozást, hogy mondja ki, hogy a ragályos betegségekben elhullott, illetve lebukozott állatok becsles szerinti értékét az állam térítse meg. A bőven megindokolt kérvény bizonyára élenk visszhangra fog kelni nemcsak a képviselőházban, hanem az egész hazai gazdálkodás körében.

* A karlóczai szerb kongressusról közzétett multkori cikkkünkre vonatkozólag a kongressus egyik előkelő és merődo tagjától kapjuk az alábbi

helyreigazító értesítést, melyet szíves községgel közlünk már csak azért is, hogy a mindkét részről jövő információ alapján az igazi tényállás világosan álljon előtűnik. A tegnap vott érte.ülsé imit következik:

Karlócza 1902. jul. 10.

Igen tisztelt szerkesztő úr!

Becses lapjának 54-ik számában megjelent közlemény a valódi tényállásnak megnem felel, a mennyiben a nyelv kérdése a karlóczai szerb egyházi kongressusban vita tárgyat egyáltalán nem képezte. A kongressusi többség a felirat szövegének nyelvére növe azt az indítványt terjesztette elő, hogy az épp úgy szereltessek fel mint eddig és pedig 1892. illetve 1897-ik évi kongressusi feliratoknál szokásos volt. A patriarkát azonban kisdíre emlékező tehetsége esemben hagyta s úgy tett, mintha az 1892. és 1897. évi felirat nem is az ő égise által keletkezett volna, s így tisztán neki imputálható, hogy a felirati szöveg kellden kiállítva nem lett. Abban a pillanatban, a midőn később a kir. biztos a tévedést felismerte, a patriarka momentán visszanyerte emlékező tehetségét, s a felirat kellő alakban, s a törvényes formák megtartása mellett lett kiállítva. A radikális többséget tehát a legkisebb rosszhiszeműség sem terheli, s a történet incidensért gáncs nem érheti. Az egészben kizárólag a patriarka a hibás, mert az eddig elfogadott formától eltérően kísérelte meg a felirat felszerelését. Mire volt szánya ez a manőver, azt a beavatottak igen jól tudják. Ennyit a való tényállás érdekében. Semper idem.

* Csonka-egyetem Szegezen.

A jogi akadémiaik elhelyezésének kérdésének Szegezen, mint tudósítónk jelenti, mozgalom indult meg s dr. Beczey Károly, Perjessy László és Pillich Kálmán köztörvényhatósági bizottsági tagok már dolgoznak egy javaslaton, melyet az ősi közgyűlésre beterveztetnek s amelyben a városi hatóságok fölhívják, hogy a csonka egyetemnek Szegezen való felállítását iránt a szükséges lépéseket sürgősen tegye meg. A javaslat ki fog terjedni mindazon körülményekre és indokokra, amelyek a csonka egyetemnek Szegezen való szervezését nemcsak indokoltá, hanem szükségessé is teszik.

Az aratás.

A mikor az uri ember pihenőre tér, a vagyonos osztály pedig a fürdőhelyeken hűsöl, hogy a téli mulatozás fíradalmait kiheverje, mikor még a hivatalos állami

huncutabb bakaráffinériakkal töltötték ki az időt csupa szórakozásból, megnevettették a „stiklijökkkel“ még a legkomolyabb embert is.

Az egész ezredben nem lehetett annyi baka-stikliti látni, mint magában a negyedik században; ők voltak huncutság dolgában a legkujónabbak.

Nincs az a ravasz székely góbé, aki túljárt volna az eszükön.

Hát amint az „abslág“ után az erdőszélen tanyát fűtöttek, nem az volt az első dolguk, hogy a nagy fáradságot kipihénjék, hanem az, hogy fölgyujtsák a tábori tüzeket, azokat körülüljék, nagyot püféljenek a cseh pipákból és elövegyék a kaszárnyaélet szemzen-szedett huncutságait, amit ők bakanyelven „apró virágszálaknak“ nevezgettek.

Ezeknek az „apró virág-szálaknak“ se szeri, se száma nem volt. Megnevettették velök az egész ezredet, csak az a „bundás“ fintorgatta el egy kicsit az orrát, a kivel megszagoltatták ezeket az apró virágszálakat, de hát az öreg baka azt tartja, hogy a „bundásnak“ mindent meg kell tanulnia, még azt is, hogy milyen port kell a zsebében hordania, ha netántán elnyelné őt a cethal, mint Jónás

prófétát, hogy mire öreg baka lesz, a gyomra undorodás nélkül megemészthesse még a „sünöglit“ is.

Valami Mihályka János nevű öreg baka volt különösen nagy kópé ezekben a baka-tréfákban. Őles, herkulési alak volt, olajbarua arcbrörel és eszillog, nagy fekete szemekkel. A bundások őt tartották az atyamesterüknék. Vagy előtűnik tekintélye több, mint egy—egy harapos kaplárnak, pedig csak a közvitészségig vitte föl az Isten a dolgát három kapituláció alatt. De hát ő nem is hívott a posztó csillagok után, mert hát voltak neki „eleven csillagok“, akiket napjában párosával is föltűhetett a karjára, ha peckesen kispacirozott a promonádra.

Szerette pedig leginkább az őrmesterek előadásait viccesen reprodukálni, amit ő nagybölcsen „egziminációknak“ mondott. Mert tudvalévő dolog, hogy gyakorlatok legtöbbszörre csak délelőttökön vannak a katonáknál, délutánokon pedig 2—3 óra hosszú az őrmesterek tartanak unalmas iskolát, utána meg egy kis „prüfungot.“ Ez persze annyit ér a bakának, mint a szentelt víz, hanem ezekből a „prüfungokból“ kellnek osztán lábra a legfurcsább szólásmódok és a sziporkázó baka-pattan-tyúk.

Nagyobb igazságnak a kedveért ideiktatok néhány ilyen „rakétát.“

*

Hát, amint letelepedtek az őrtüzek köré a bakák, infanteriszt Mihályka János is elnyújtózkodott egész hosszában a puha gyöpön, egy kevés ideig belebámult a lángtengerbe, mintha valami nagy hadi terven törné a kobokját, aztán egyszerre föltűtötte a fejét és megszólalt:

— Ekziminálok . . . Bundás N° I.

— Hieer! . . . ordította a megszólított.

— Haptág! — mondta Mihályka.

A bundás „stellungba“ vágta magát és az öreg baka el kezdte examinálni.

— Mond meg fiám, hogy ha vasúton utazol és a vasút alagútban megy körösztül, mért nem szabad kidugni a fejedet a „kupéta“ ablakán?

— Mivel, hogy ha kidugom az fejemet, mesérül az alagút.

— Jól van, látom hogy tudod a „dinc-regnomat“, — abtrelten — monta Mihályka a legkomolyabb pófalval.

(Vége köv.)

közeg kezében is lassabban szánt a toll, s néh az igazságszolgáltatás istenasszonya is sebezhetőbben emeli a mérleget, akkor van a legtöbb dolga s a legfárasztóbb munkája a föld szerény munkásának, akinél összes kinlódásának, minden reményének csúspontja: az aratás.

Mennyi küzdés, mennyi aggodás, a várakozás mennyi izgató pereze és napja, o vad fel ebben az egy szobán, ha a természet kiszámíthatatlan elenei át nem huzták a sokszor összeállított számadást.

Sajátságos egy természetet is ennek az egyszerű de tude felfogású földműves népnek a gondolkodása.

Épít épít lassan mint a hangyaboly, hordja szemre a szemet, hogy azután biztos nyugalommal nézhessen a jövőnek, igen gyakran csak néhány hónapnak előtervezett esélyei elé, s jön egy szeszélyes tavaszi vagy nyári delután s mint annak a kis állat országának a művét a nyugodtan sétáló egy lábnyomással szétrombolja az egész dicsőséget néhány perc alatt, — s kezdődhetik a dolog újra, előlről.

De verje őt bárhogy a természet kifürkészhetetlen járatú ismét, felveszi ismét a harcot s csüggedetlen szorgalommal neki fog a munkának újfent.

Mint Sisiphus a golyóját, ha lefutott, hengergeti csodálatra méltó nyugalommal újra. Van ebben valami lélekemelő, van ebben valami inponáló, amit az állami gépezet egyeseknél igen, de más osztályainál nem igen tapasztalunk. Nem tudjuk, a gondolkodás egyszerűbb volt, vagy a szabad természet fiának idegességétől ment fizikuma-e az oka ennek, de annyit érzünk, hogy jelentkezésében inpozans és nem mindennapi dolog.

Ha pedig az emberi érzések legszebbike a remény itt is az éltető, akkor hát adjunk hátat az Égnek, hogy az ezeidi eredményekben a remény valóra vált. Alattalban legalább megnyugtató foglalmagában vármegyénk közigazgatási előadójának tett jelentése, — de az egész országból érkezett hírek is, hogy a természet jóval felül van a közepesen, s ha vannak is bajok és családások, melyek — fájdalom — az egyes kúriai anyagi megrázkodtatásával járnak, nekünk — kik a köznek szempontjából vizsgáljuk a dolgokat — mégis örülnünk kell az eddig tett jelentéseknek és leadott statisztikai adatoknak.

Bárhogyan vérezen a csatában elcsúszottak egyes családoknak a szíve, az összeség csak az érdeklí, reá nézve csak az a döntő, hogy az ütközet meg van nyerve.

Nem hisszük, hogy a sors kegyetlen játéka, már most beleszólhatna az eredménybe annak tizenkettedik óráján, s azért hálás szemmel az Eg felé tekintve, kívánunk annak a sok napbarnitott kéznek ezer áldást s minnél bővebb jutalmat a munkájára.

Ha valamikor, úgy most van szüksége ennek az országnak arra, hogy százszorosán arathassa le azt, amit elvetett.

Hírek.

* **Hadtest parancsnok Zomborban.** A 4-ik hadtest parancsnoka Lobkovitz Rudolf herceg, holnap, hétfőn Zomborba érkezik, hogy a helyőrség fölött szemlét tartson. A hadtest parancsnok két napig fog városunkban időzni, mely idő alatt nemcsak a katonai szemlét fog tartani, de egyszerűen a helyi viszonyokat is tanulmány tárgyává fogja tenni kaszánya építést illetőleg, esetleg egy ezred elhelyezése érdekében.

* **Egyházmegyei hírek.** A kalocsai érseki papnövevényekbe a f. hó 2-án megtartott concursus alkalmával a következő ifjak vétettek fel és pedig a nagysemináriai teológiai tanfolyamára: Csin-

csák Imre, Dupp Bálint, Piller Béla, Scultéty Árpád. A kis szeminárium VII. osztályába: Hirman Miklós, Krasznits Zvonimir, Gyurits József, VI. osztályába: Czék Igáncz, Vojnits Zólic Péter, Kurucz Lajos, V. osztályába: Boncsik Kálmán, Kelemen István, Keller Lőrincz, Lakatos Albert, Loógo Mátyas, Pácz Bálint, Rajháthy Gyula, Söréghy János, Vasék Ernő, Tibold Károly és Blanck Ferencz. — Tillinger Miklós nemesnádudvari ideiglenes adminisztrator ugyanazon helyre plébánosossá nevezetett ki.

* **A villamos világítás kérdéséhez.** Lapunknak egymást követő közleményei, melyekkel a villamos világítás fontos ügyét iparkodunk minden oldaláról pertraktálni, — élénk visszhangot keltenek a közönség körében, s ebből a nagy érdeklődésből ítélve, bátran remélhetjük, hogy a döntés már csak a legközelebbi jövő kérdése. A napokban azt a kérdést vetette fel e sorok írója előtt egy városatya, a villamosvilágítás iránt érdeklődő, hogy módjában áll-e a városnak a házi kezelést mellett az újabb találmányokat, melyek a villamos világítás olcsóbbá tételét czélozzák, biztosítania a közönség részére; ilyen például az ugynevezett Nernst-lámpa, mely Németországban már használatban is van s amelyet magyar szabadalomtulajdonosok is már a közel jövőben forgalomba fognak hozni. Ez a lámpa ugyanis csekélyebb áramfogyasztás mellett sokkal szebb és nagyobb fényt ad a mostani izzólámpáknál. — Mi utána járunk a dolognak s erről a következőket közölhetjük: A Nersnt lámpa valóban nagy előnyöket fog a közönségnek nyújtani s a szabadalom tulajdonosok, amint a kísérletek befejeztettek, azonnali forgalomba hozták ezt a lámpát, melynek előnyeit tehát közönségünk is teljes mértékben élvezheti. Az új lámpának esete is megerősít bennünket eddigi elfoglalt álláspontunkban, hogy t. i. a villamos világítás kérdése legeszerűbben csak a házi kezelést utján oldható meg, mert csakis így áll módunkban, hogy a közönség érdekei mindenkor a legmesszebb menő határig megóvassanak. Mert ha concessio útján adnók vállalatba a világítást, ezek a találmányok, melyek a szerződés megkötése után kerülének városunkban alkalmazásra, csak a vállalkozó jóvedelmét szaporítanák s a közönség fizethetné övtizedeken át azt a díjat, amit most megállapítunk, holott a vállalkozó talán már néhány év múlva is oly helyzetbe kerül, hogy a folytonos újítások révén féláron tudja az elektromos áramot előállítani. Nagyon örömdünk, hogy a felvetett kérdés révén alkalmunk nyílt a házi kezelést mellett ismételtlen felszólalni s arra kérjük most már a városi tanácsot s a világitási bizottság tagjait, hogy a döntéssel ne késlekedjék; az ügy teljesen megérett erre a fölösleges huzavonával csak azt érjük el, hogy annyival később nyílik meg a város részére a villamos világítás útján elérni remélt kulturális és jövedelmi forrás.

* **Épül az újtemplom.** A keresztetek aranyozása elkészült. A tornyokra a kereszték jövő vasárnap délután ünnepélyesen lesznek feltelve. Ekkor lesz a szokásos bokréta ünnepély is megtartva. A keresztetek beszentelése után ünnepi beszéd megtartását vetették tervbe, melynek elmondására magyarul Buday Gerő, bonyevácul Agatics és nemetül Pfalcz tisztelendő urakat óhajják felkérni. A Mária oltárra Ewald Jakab úr eddigi 2400 koronát gyűjtött. A gyűjtést folytatja.

* **Égi háború Zombor fölött.** Csütörtökönkéntre éjjel városunk fölött valóságos égi háború vonult végig. A veszterhes felhők nyugati irányból jöttek — Baranya felől. Ott Siklós és Pellérd tájékát a jég teljesen elverte. Arányosan

galambtojás nagyságú jég esett másfél órán át s vidékén pocékká verte az összes termést. A szt. lőrinczi járást is teljesen tönkre verte a jég, honnan Bácskának tartva városunk felett elvonult a vihar. Vakító fény, fülcsikettő villámlás és dörgés rémítette városunk lakóit órahosszakig, — a Szelenze város részben a villám egy házban le is csapott, de szerencsére nem gyújtott. Másnap a levegő rendkívül lehűlt — majdnem télies időre vált a kalászt érlelő júliusi forró nap. Vármegeinken e vihar átvonulva, több helyen jégkarr tett, — bar szerencsére nem sokat, de a megkezdett aratást nagyon hátraltatta.

* **A virágnak megtiltani nem lehet.** Szenzációs hírrel lepte meg Bácskát tavaly, a mindenki által dédelgetett „Gyuszi“ szerelmi lángra lobbantván a moroviczi zsidó nábob féltett virágszállját. „Gyuszi“ a különlegességek mestere itt is remekelt. Későbbre hagyta az esküvőt és előbb indult nászútra. A zsidó nábob azonban más véleményen volt és az efféle megfordított dolgokat még sport szempontjából sem volt hajlandó beleegyezésével szankcionálni. A lapok az időben telve voltak — hogy és miként szegényítettte meg egy egész dzsenrni családot, — midőn az mint nászútra a nábob moroviczai kastélyában az esküvőre megjelent. Azonban ebből egy szó sem volt igaz. A nábob leányát külföldi útra vitte, Gyuszi pedig az idő alatt katonáskodott, utazgatott, párbajozott, leszállt az alvilágba, felszállt lég-hajón a felhők közé, az ügyesség vendéglátását élvezte — de haj! feledni nem tudott sem ő sem a leány, — kitarással a hymen boldog révpártjába érkeztek. Folyó hó 9-én kamjonkai ifj. Szemző Gyula O-Moroviczán az anyakönyvvizető előtt házassági frigyre lépett Ungár Piroskával, Ungár Lajos o-moroviczai földbirtokos leányával. A változatos fordulatok és akadályokkal teli regénynek így eredményes megoldásához bizonyára sokan gratulálnak. A Gyuszinak, aki immár egyetlen veje a a bácskai ezer holdas birtokosnak.

* **Bácska — és a hodsági főszołgabíró.** A mikor a nagy meleg beüt, megkezdődik a sajto uborka szezonja. Ha kesernyős, hol vaczkor ízű közlemények jelennek meg az előfizetők mulattatására, de mindegyik őrizkedik attól, hogy a jó és rossz vicek áradatában a szemelyek jellemére kiható árnyalás a sajto magasztos hivatását le ne rontsa. Itt ott kivételt tesz olyan lap, a mely szereti a szenzációkat s nem törődik vele, ha élelmesnek látszó közleményével sérti és az olyanok ömerzetét, a kik nem különbösek ily sértés ellenében. Előszertetelt kultuivá legujabbban a „Bácska“ a személyi dolgot s bárkiől erdjen s bámi a közérdekre egyáltalán nem tartozó apróságról szójón is, közzé teszi mind nárón meg akkor is, ha a köztisztéletben álló személy dehonosztatását tartalmazná. „Éjjeli sportverseny“ volt a címe annak az állítólag Hodságról veit s a „Bácska“ mult keddi számában az újdonságok közt megjelent cikknek, a melyet senki sem ért meg s nem elég elmés arra, hogy mosolyra derítsen. Hogy azonban a mi olvasó közönségünk és tudomást szerezzen a kérdéses cikkiről s így helyes ítéletet alkothasson a tényállásról, — ide iktatjuk szószertint a „Bácskában“ megjelent kérdéses közleményt: „Éjjeli sportverseny“. Hodsághról írják: Mint becses lapjának hű olvasója mindig élvezettel olvasom a benne megjelenő cikkeket; különösen figyelemre méltattam egy városkának egy „igazán“ kulturális egyesületéről minden számban megjelenő tudósításait is. Mert csak e tudósításokból tudja meg a világ, hogy ez az egyesület a tarsadalomnak mily nagy hasznára van; hogy a közönségnek és tagjainak élvezet nyújtásáról, és szórakoztatásáról mily atyailag gondoskodik; szabad

lyceumokat tart, koncerteket, estélyeket, majális rendez; különös föltörekvése pedig oda irányul, hogy vivással és boxo lással tagjaiból igazi sport férfiakat neveljen. . . kíváncsian lestem most is b. lapjának legutóbbi számának megjelenését, hogy abban a kedden (1-én) éjjel megtartott sportversenyéről szóló tudósításban gyönyörködhessem; de most — nagy ámulomra — az állandó rovat kimaradt. Nem tudom elképzelni, mi lehet az oka? Tán beszakadt a nagy dob, hogy nem dobolnak semmit? Pedig értésére kellett volna adni a közönségnek, hogy egy-egy ur mennyire tudja a nyert sporttudományt gyakorlatilag alkalmazni; ki kellett volna dobolni a világnak, hogy az „ünnapon”, elsőjén nagy box-match volt a felügyelő és a vendéglős között; a küzdelem azonban nem dőlt el, mert nem lehetett megállapítani, hogy az egymásnak adott pofonok közül, kinek az arcán csontgottogott el az egygyel több. A második pontban a „fő-fő” (mint nálunk nevezik) és többi társai vették fel a versenyt a poharakkal és üvegekkel, de egyenlőtlen küzdelem után az előbbieket győzedelmeskedtek. — És erről hallgat a krónika; pedig én ismét a megszokott, hosszú és részletes tudósítást vártam. De mit tehetek, ha nem jött? Éljük be ezzel a rövid tudósítással; de a kinek jó a képzelő tehetsége, bővítsé ki gondolataival a lejártszódtott box-verseny részleteit. — Úgyet sem vetünk rá s már erre feledeztük volna, ha Szemző Károly hodsági főszolgabíróknak alább reprodukált sürgönyét nem kapjuk. Ebből láthatjuk, hogy a „Bácska” cikke nemcsak a hodságiakat kizárólagos mulattatására készült, hanem hogy az abban megnyilatkozó malicia egy a közélet terén általában tisztelt és becsült munkabíró, a bácskai előkelő család tisztas sarját szándékozik bemocskolni és az illetékes fórum előtt diszkreditálni. A távirat rövid, de elég energikusan szól s abból vonja le magára a következőket az akit megillet: Távirat. Feladatott Hodsághon VII—10. 11 óra 50 perc. „Zombor és Vidékének”. Bácska nyolczadik számában megjelent ez ikk koholmány. Betevő szemtelen pimasz. Szemző.

* **Esküvő.** Városunk derék rendőr alkaptányja Veszelinovics Mihorád ma d. előtt vezeti oltárhoz Masirevics Dara úrnőt, a helybeli görög keleti nagytemplomban, hol az esketési szertartás nagy ünnepélyvel fog véghezmenni.

* **Gozdsu Elek Kúlán.** A zombori kir. törvénytörvény elnöke Gozdsu Elek dr. abból az alkalomból, hogy a külai járásbírósgot hivatalosan megvizsgálja, a Casinóban igen előkelő s intelligens közönség előtt e napokban előadást tartott. Előadásának tárgya „a könyv és olvasás” volt, — melyet a szellemes csevegő a hallgatóság élénk és feszült figyelmé között egy óra hosszat fejtegetett. Gozdsu ez alkalommal oly szépen, szellemesen, érdeklődést keltően beszélt, hogy azok, kik őt már többször hallották az előadó asztal előtt — állítják, hogy ez alkalommal önmagát felülmulta. Perczekig tartó zajos éljenzés és tapsal fejezte ki a hallgatóság köszönetét Gozdsunak, azon kedélyes estéért, melyben a külaiakat részestültek. Az előadást tánc követte s reggelig tartó dáridd.

* **Rabló gyilkosság Novoszelion.** Mult vasnap Jevics Iliá novoszeliói szarb papot éjjel kirabolták és meggyilkolták. Az öreg lelkésszel kegyetlenül bánt gyilkosa, kit reggel ágyában vértócsában halva találtak, — míg gazdaszonnya a szomszéd szobában megkötözve feküdt, a pap szekrényei feltörve, belőle 5600 korona hiányzott. A tettest Verilics Gyuró suhancz személyében csakha-

mar elfogta a csendőrség, ki a lelkész gazdaszanyával szerelmi viszont folytatott, megtalálták nála az elrabolt összeget is. A rabló gyilkost az újdéki ügyesség börtönében várja megeredemelt büntetésért, ki fölött esküdtek fog itélni.

* **Katonaság élelmezése B. Almáson.** A hadesapokat élelmi szükségleteinek az ősi gyakorlatok alkalmazásával való szállítása B. Almáson folyó hó 25-én a község házában nyilvános biztosítási tárgyalás lesz megtartva. Az élelmi szükségletek ajánlati tárgyalásra vonatkozólag a II. honvéd ker. parancsnokság által kiállított „szállítási feltételek” fizetésben foglaltak irányadók, melyek naponta a d. e. órákban a honvéd csapatok hivatalos helyiségeiben, nemkülönben még részleges felvilágosítások Zomborban a honvéd állomás parancsnokság hivatalos helyiségeiben megszerezhetőek.

* **Szesz robanás.** Pivnicáról írják, hogy Szpevácz János pivnicai fiatal kereskedő, ki üzletében pálinkát készíten. Dacára annak, hogy tudnia kellett, miszerint a szesznel, benzinnel, petroleumnál s általában gyúlékony, robbanékony, folyadék mellett gyertyát használni tilos, ezen vigyázatlanságát életével kellett megfizetni, mert a hordóból kiömlő szeszszag lángot vetett, a hordó fenekét kiütötte s őt nyomban megölte. A detonáció iszonyu ereje a pince raktár ablakait pozdorjává törtöztö — de a csodával határos — mellette két lépésnyire foglalatokodó segédét csak elkábítván feldhöz csapta. A szerencsétlen kereskedő temetése a község lakói általános részvete mellett pénteken d. u. ment végbe.

* **Nyomatványok és a vidéki nyomdák.** Nevezetes és a vidéki nyomdatulajdonosokra nagy horderejű tanácskozás folyik már hetek óta a belügyminiszteriumban. Az anketén részt vett összes érdekelt szakminiszteriumok képviselői közül megjelentek a községi- és körjegyzők országos központi egyesületének kiküldött községi- és körjegyzői is, kik leginkább vannak hivatalva az egyöntetű, célszerű és lehetőleg a közvelen eljárás által az irodai szükségletekre való nyomtatvány-minták megállapításánál a miniszternek kellő utmutatással szolgálni. A községi- és körjegyzők ügyviteli szabályzata hét fejezetre van osztva, egymint: I. Általános rendelkezések (fiktális, elintézés expedició). II. Ittatr. III. Hivatalos lapok kezelése. IV. Képviselő-testületei gyűlések. V. Ezek jegyzéknyelvei. VI. Magánmunkálatok. VII. Vegyes határozatok. Az egész szabályzat-tervezet 106 szakaszból áll és a községi jegyzők irádai teendőit rendezi. Az anketé eredményének figyelembe vételénél a murkátlatokat esetleg átdolgozzák és az őtrendszei szabályrendelet érvény szeptemberi—októberi hónapokban ki lesz adva végrehajtás végett. Helyén való lenne, ha a vidéki nyomdatulajdonosok öber figyelemmel kísérnék e tanácskozmányok végeredményét, s hogy a szabályrendeletek megjelenése napján a minták az összes vidéki nyomdatulajdonosok birtokában legyenek, hogy a közigazgatás egyszerűsítése alkalmából szükségeslő nagymennyiségű nyomtatványok megrendelése a vidéken oszolna meg, miáltal némileg meggátolva lenne a fővárosban oly nagy mérvben terjedő nyomtatvány-közponosítás tovább terjedése.

* **Hanyag alkaptány.** Ezen cím alatt a Zentán megjelenő „Szabad sajtó” azt írta Bán Lajos alkaptányról, hogy Milacsy Lajostól nevelőnéje 1020 koronát ellopott és, hogy az alkaptányt a vizsgálat megindítását megtagadta. Bán e közleményt sértőnek találta s a szabadsajtót becsületsértés miatt beperelte. E napokban volt ez ügyben a tárgyalás s a bíróság a szerkesztőt felmentette azon indoklással, hogy mint újságírónak a közérdek szempontjából kötelessége volt a kérdéses cikket megírni.

* **Félmillió adó.** Újvidéket érte az a szerencsétlenség, már mi csak még se akarjuk szerencsének nevezni, hogy adója egy félmillióval emelkedni fog. A pénzügyminiszter két tisztviselője rendezte a város adógyűjtéit, de ezt a rendezést az újvidékiek aligha köszönik meg. A rendezés eredménye az lett, hogy a be nem vallott és újonnan kivettelt adókból körülbelül félmillió korona fog az újvidéki adó-pénztárba befolyani. Ez a szerencse fogja érní legközelebb Szabadkát is.

* **Szerencsétlenség fürdés közben.** Két fiatal leány szomorú sorsáról kapunk tudósítást Bács-Földváról. A község határában a Tiszpart menti dűlökben Villamirovics Dusán gazdaember buzaját aratta több aralomunka. Ezek tegnapelőtt este a munka befejezése után a Tiszába mentek fürdőni. A marokverő leányok és asszonyok különvalva lementek a füzes közé s ott fürödtek. Fürdés közben Cipics Magdolna és Paily Miléva pajkosságból jóval beljebb mentek a partról s még akkor sem jöttek vissza, a mikor egy vontaló hajó közeledett feléjük. A két leány hívja azonban, hogy uszni tud, a hajó által felkavart hullámok közé került, a mely besodorta a két leányt a közeli malmokhoz, ahol a malom kerekai alá kerültek s többé nem is kerültek élve felszínre. A part közelében fürdőző többi nő a két leány sikoltozását eleinte nem vette komolyan, mikor azonban látták hogy a malom elé viszi a víz őket, segítségért kiállottak, mire azonban a molnárak a lármát meghallották s a malomot megállították, a két leány már elmerült. A szerencsétlenül járt leányok holtestét tegnap reggel fogták ki s bezsallították a faluba.

* **A siket néma.** Mily György Nikolics Milos zentai tanyáján béréskedett. Hétfőn este szőna hordás közben a koszról a lovak közé bukkott oly szerencsétlenül, hogy a megrakott kocsi a lábán és a hasán keresztül ment, miután egyik ló már mellette is rugta. Másnap behozták a kórházba, a hol szerdán meghalt. Kivitték a szorb temetőbe s ott tegnap d. e. felbontották.

* **Rettenetes nagy falragaszon intéz felhívást** Zenta város polgármestere a gazdasági munkások és családokhoz, melyben kéri, hogy ezen humánus egyesületbe — saját jól felfogott érdekében — belépni el ne mulasszák. Hogy mily áldásos intézmény ez a munkásokra, azt már több alkalommal megírtuk és a melyeket most újolag ismétlünk. Szerintünk ezen falragaszkot kevés olyan ember olvassa, aki abból okulhat; ezé irányosabb lenne, ha a hatóságok közegek, amikor idejök engedi, kirándulnának a szállásokra és ott a gazdákkal értetnék meg, hogy mely előnyvel jár munkásaira az egyesületbe való belépés. Aztán meg hát, nem ártana ha a sajtó is megkerestetnék, hogy ez irányu működéstüket — hathatósan előmozdítsa. Vagy tán ez ügyben is „össze-vissza tartanak!”

* **Baja város közgyűlése.** Baja városa ma igen népes közgyűlést tartott, melynek tárgysorozata iránt igen nagy volt az érdeklődés. A közgyűlés mindenekelőtt elhatározta, hogy Nagyvárad városához hasonlóan feliratot intéz az országgyűléshez és a kormányhoz az önálló vámtérület létesítése érdekében. A határozatot viharos éljenzéssel fogadták az egybegyűltek. Azután elhatározta a közgyűlés, hogy Lang Lajost, az új kereskedelemügyi minisztert felirattal üdvözi. Meskó László városi tanácsnok erre nagy figyelemmel hallgatott, lelkes beszédben foglalkozott Kosuth Lajos halhatatlan érdemeivel és megemlítette, hogy az idén lesz száz éve, hogy a magyar hazának ez a nagy fia megszületett. Végül több kisebb ügyet intéztek el.

* **Ősztündijak bábák számára.** A pécsi m. kir. bábaképző-intézetben október 1-én nyílik meg a téli tanfolyam,

Ujverbász község elöljárósága.

1614 számhoz.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött községi lovasrendőri állásra a pályázat meghosszabbítván, felhivatnak ezen állást elnyerni szabályozók, hogy sajátkezileg irt és szabályszerűleg felszerelt kérvényüket **foljó évi július hó 30-ai** az alulírt elöljárósághoz nyújtsák be.

A hivatalos magyar nyelven kívül a német nyelv tökéletes bírása is megkívántatik.

Az állás javadalmazása évi 600 kor., 200 kor. lótaritási átalány és teljes egyenruházat.

Kelt Ujverbászon, 1902. június 30.
Wagner György **Kirst A.**
jegyző. bíró.

A Nagyszebeni Földhitelintézet

törlesztéses kölcsönöket

engedélyez rendkívül előnyös föltételek mellett földbirtokokra és nagyobb vidéki városokban — megelőző helyszíni szemle után — bérházakra is. A tőke a kamat-fizetéssel együtt felévi részletekben törlesztetik 30%, 38 vagy 40%, év alatti **A kölcsönök készpénzben fizetettek ki a záloglevelek teljes névértékében.** Kölcsönajánlatokat elfogad és minden fölvilágosítással készségesen szolgál

Halmi Mór

»Bark- és Jelzalogkölcsön-üzlet»
Szeged, Tisza Lajos-utca 27.

Kalocsai vaskereskedő

cserébe

adná 8 éves fiát intelligens családhoz. bácskai német ajkú községbe.
Czím e lap kiadóhivatalában.

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
1 üveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkára elő- és uterőföltölti, tisztaságot, irak merevséget stb., az időmirelőtti kóros munkára képesíti a lovakat. Csak a fenti vedjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarországon valamennyi gyógyszerüzletben és vidékiesen. Főraktár: Kwizda Ferenc Janos kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Mélyen tisztelt közönség!

Van szerencsem értesíteni, hogy köntuzásom alkalmával, ZOMBOR szab. kir. városában, Hovátovits-féle „Elefant”-szálloda díszterem en foljó hó 14-ikén, hétfő délután 1/3 órakor, **NŐIRUHÁZABÁZSÁTI TANFOLYAMOT NYITOK.** Itt alkalom nyílik a nagyedemű hölgyközönségnek a női ruhák legjobb és legtekélyesebb szabásait mindenféle divatok szerint **2 év idő alatt megtanulni.** Az általam újonnan föltalált „Europa” című szabásati módszereit 3, azaz három délután folyamán bárki az összes legjobb szabásokat alaposan megtanulhatja, mely szabásati módszerem oly könnyű, hogy képes egy 12 éves leánya is hihetetlen rövid idő alatt megtanulni. — Minden hölgy a tanúshoz a következöket hozzá kapja díjmentesen.

- 1. Egy mértékelteli könyvecskét, mely a szabás-mértékelteli utasítását tartalmazza.
- 2. Az „Europa” című új alámányu szabásminitáma, mely a létező összes szabásokat tartalmazza, vagy, hogy e szerint a pontos szabást elfel-jten, vagy tévesen nem lehet.
- 3. Mindenféle alaku nyak és gallér szabásait, vaslamint a legújabb soknyasszabásokat minden hölgy a tanításhoz szintén hozzákapja.

Továbbá: Alaposan lesz tanítva a ruhák kiszabása, azok díszítése és összehállítása, u. m. mindenféle blousok hálókabátok, Princess, (Empir), szval az összes női ruhák szabásait telten bárki is három délután folyamán alaposan megtanulhatja.

A **tandj személyenként 10 korona.** Azon hölgyek, kik a ruhavarrásban már gyakoroltak, — csak 6 koronát fizetnek.

Bérlutas személyenként 2 korona, mely a föntemlitett tandija beszámítatik, s a tandj többi része, vagyis 8 korona akkor fizendő, ha szabásom cseleszerűségéről és annak alapos megtanulásáról meggyöződöt.

Bérlakozni lehet naponta a tanteremben délután 2—5 óraig.

A tanítás kezdete naponta délután 1/3—5 óraig. **Tanterem az „Elefant”-szálloda dísztermében.** Szíves látogatását kérve

Koch J.

az „Europa” szabás feltalálója és oktatója.

XXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

500 forintot Bartilla fogvizeknek használat mellett (üvege 35 kr.) valaha ismét foglajást kap, vagy a szája büzik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien.** 19/1. Sommergasse I. Kapható Zombor: Tarczay I. gyógyszerész, Temesváry J., gyógyszerész. Bács-Bresztovác: Gröfner György.

Nagyobb mennyiségű jó hegyi bor

kapható Dályán. Bővebb felvilágosítást ad az ottani takarékpénztár könyvelője.

Kiváló tisztelettel
Milan Bozsics.

Szenzációs eredmény! Naponta tömredék köszönő irat.

Minta ingyen! 20 fillér postaköltség ellenében

„IPE” californiai hajnövesztő hagyma

egy szenzációs hajnövesztőszerszer, amilyen Európában eddig még soha sem volt. Egy csomag „Ipe”-hagymából minden gyermek maga készíthet mintegy 2 liter „Ipe-hajvizet” a melynek szenzációs hatása van lóban mindenki meglep. A haj már az első mosás után háromszor olyan sűrű lesz mint előbb volt. A haj soha meg nem öszű. A haj sűrűsödéséért felelősséget vállalunk. Korpa azonnal eltűnik. 1 csomag valódi „Ipe-hagymát” 2 firt fél csomagot 1 firtet szállítunk minden világrészbe, (az öszeg beküldése ellenében, esetleg bélyeggyekben vagy utánvéttel.) Mindenkiel saját érdekében áll, hogy egy ilyen csomag valódi „Ipe-hagymát” megrendeljen. Egyébiránt szállítunk kész „Ipe-hajvizet” is üvegekben nagyság szerint 2,50 1,50 és 1 firtet. Örtize meg mindenki ezen hirdetés, mertikán fog megjelenni. Tessenék a címre pontosan ügyelni, mert máskülönbön felelősséget nem vállalhatunk. Első amerikai „OJA” vállalat, Bécs, IX. Währingerstrasse 16. I. emelet.

Szenzációs eredmény! Naponta tömredék köszönő irat.

Sodronyüveg!
Üvegészterettel felső világításra padozatokra stb.
Elmosható és tűzmentes.
A jelenkor legjobb üvegező anyaga.
Egyedül gyanja
AGNIEN-GESELLSCHAFT FÜR GLASINDUSTRIE
VORN FRIEDR. SIEMENS
NEUSATIL ELBOGEN MELLETT
(Csekokország)

Másnemű gyártmányok:
Mindenféle üveg, üvegarak bélgiai és német táblaüveg öntött üveg, égetett üveg (szabadalmazott üvegbetűk stb.) Stanzüveg, (szabadalmazott üvegbetűk.)

F E R E N C Z
(pálinka sósorszesz)
Vértess gyógyszere:ész-féle
használatban a leghasznosabb. Felületen tisztaság, kövességben egy kisfő mint beleso használatra minden nekifőt legjobban alkalom s, külön en is a most annyira kedvelt gyümölcszore (massage). Kitűnő sikeresol használati kézsény, cső, megdülés ellen, bántások, fázásoknál, gyuladák és kelésnél, lovabba febr érdekesre, valamint a száj tisztításra, belsőleg gyomorégésre, rosszul ér, fejtájas stb. ellen. Katonák, ná, vadászoknak, turistáknak, leveleldőknak s a társainak, szülőöknöknek nekülözhetően. Valódi csak a mellékelt vedjeggyel. — Egy üveg 30 fill. 1 és 2 kor. Kapható gyógyszerüzletben, dr. garriáknak, füzzerkereskedésben. Zomborban: Döfner mal, Hay napoz, Ft. Heimbhofer Robert, Lugomersky Pláó, Markovits György, Nikollis István, Sredoje Gurgucor és Weidinger A. & S. egyáltalán ott, hol plákok a fenti vedjeggyel láthatók, valamint közzelen:

Vértess L. Sas-gyógysz. Lugoson.
VÉD J E G Y

SANTALEGGER

Leghíresebb orvosok által ajánlott szor a felfrissen baktériumok...
Fotógráfia...
Kapható minden gyógyszerárban.
Nádor-egyszerűsítő Budapest, VI. Váci-körút 27.

SANTALEGGER

Dr. SCHLEINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZET és SANATORIUM

POZSONY, (Cottage).

Gyógyfürdő hegyi fekvésben, pormentes és szélmentes vidéken. Tiszta, szőlőhegyi vizet, szőlőhegyi levegőt, egészséges hegyi utakat. Szilárdan individualizált szigorú orvosi kezelés. Legmodernebb konyhám. KIRÁNDULÁSOK, mérsékelt árak. Tíz óráig éven át nyitva. Prospektus és felvilágosítást küld. AZ ÜZEMZŐTÁRSASÁG

Általánosan tudott dolog, hogy a szépség mértékére és formájára a legkisebb és legbiztosabb a FÖLDES-féle

MARGIT KRÉM

Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, pudor 1.20 kor.
Készítő: FÖLDES KÉLÉNY gyógyszerész ARADON.
Kapható minden gyógyszerárban.

Legkedveltebb és leggyorsabb hajfestő szer a szálak és fogaknak legeslegjobb az

OSAN

ROZSATEJ

Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl. Ludwigstr. 6

Parisi kiállítás: arany érem!

FERNOLENDT

Cipőfénymaz, legjobb fénymaz a világon, a cipőnek gyorsan sötét, fekete fényt ad és a bőrt is tartósabb teszi.

Alapítva 1832. - Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. - Mindenütt kapható

SCHWANHÄUSSER

irodai cikkek

RENDET TARTANAK - IDŐT TAKARITANAK

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I. Johannessgasse 2.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

(ORTHOPAEDIAI MŰINTÉZET)

Budapest, VII. Kerepesi-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)

Sérülők, műlábak, műkezek, haakók, stb. Orvos- és sebészeti műszerek, kötésszer, betegápolási cikkek.

Gammi és halálhagyó különlegességek.

Arjgyek zárt borítékban ingyen.

PF AU FÉLE COGNAC A LEGJOBB

Várgyógyítás - Hemopatia

Feltalálja és egyedül képviselője:

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvost.

Budapest, V. Váci-körút 18.

ismertető füzet 1 kor bérmentve

Mi helybeliek Budapesten a

NEW-YORK kávéház-

ban (Erzsébet-körút 9-11.) találkozunk.

Esténként honvédrehehar.

28 év óta!

AZ ELISMERT LEGJOBB MAGYAR BESZERZÉSI FORRÁSA

MAUTHNER ÖDÖN

BUDAPEST

CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE

ANDRÁSSY-ÚT 23. SZ. és ROTTENBILLER-UTCA 33.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL PARIS SZALONKA

Szálloda: SIMON PÁL BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖRÚT 25.

100 szoba 1 főtől felfelé kizárólagoslag együtt, fürdő, elegáns kávéház, étterem és szórakozó és színház Vilmos utcai magálló hely az összes pályaudvarok felé.

HIRDETÉSEKET • REKLAMOKAT csak szerdén, pontosan és legelőkelőbb körülményben és az összes lapokban az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

hirdetést osztélya Budapest, VII. Erzsébet-körút 54. Törzsfőnök: LEOPOLD GYULA, szerkesztő.

BAYER-féle

MAGYAR TURISTA-TAPASZ

tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen legjobb és legbiztosabb szer. - Egy literre ára 80 fillér. 1 kor. beállítás után bérmentve. Külti az egyedüli készítője.

VÖRÖSKERESZT GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI. Andrássy-út 84.

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

The Freshams

Életbiztosító társaság

Magyarországban működik 1863 óta

Igazgató: a farsulgi saját palotájában Budapest, Ferenc József utca 56.

CSASZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hővízgyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszap-ürdőkkel, pompás ásványvíz-uzsodákkal, tó- és kádfürdőkkel, - 200 kényelmes lakosztállyal.

7 rupekes kivételre ingyen és bérmentve.

SZABADALMAKAT ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

BUDAPEST VII. ERZSEBET-KÖRÚT 17.

FELVILÁGOSÍTÁS DIJTALAN

Dr. Kovács

KÉZPASZTA

csakis felföldalaku védjegyvel valódi, 3 nap alatt minden közeli gyógyos és fahéj varrási.

Egy Tégely 120 K. Hozzávaló szappan 1 kor.

Fő- és székhelyénél raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyóg- és Mataszertár, Budapest, VI. Gyár-utca 17. szám.

megjelent "TÖLTETE TITKOK" kivételre ingyen és bérmentve.

Kárpáti

ROLYA-ILLAT

a legdivatosabb és legkedveltebb PARFÜM. - Ára 4 korona.

Fő- és székhelyénél raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyóg- és Mataszertár, Budapest, VI. Gyár-utca 17. szám.

megjelent "TÖLTETE TITKOK" kivételre ingyen és bérmentve.

JENCS-féle

MAGYAR RESTITÜCIÓS-FLUID

lovak és szarvasmarháknek

Gardaságban nélkülözhetetlen!

Az állatok betegségei, fehérvér, kórház, erősítő tevé, megszűntet a lábuk morogó kényelmét, a felgyógyulást a sz. n. pótlását. - Ára 2 korona. Postán 2.00 kor. beállítás után bérmentve küldi.

JENCS VILMOS gyógyszer-tára

BUDAPEST, II. SZÉNA-TER 1. 84.

Az összes létező és bárhol kapható gyógyszerek megrendelhetők

ZOLTÁN BELA

gyógyszertárában Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarok

A legjobb órákat legbiztosabb és legdivatosabb ékzereket

RÉSLETFINISZTÁSRA

szigorúan szabott árakon szállítja Magyarországra és nemben elő- és legmagyobb úzlet

BRAUSWETTER JÁNOS

kronométer-órás SZEGEDEN

Arjgyek 2000 képpel ingyen és bérmentve.

LE DÉLICE

"Le Délice"

legjobb Vergé cigarettapapír, legkedveltebb Vergé szívarkahely.

Egyszer meggyújtva, a cigaretta a nélkül, hogy kialudna, egész végig ég.

Mindenütt kapható.

Különlegességek gyártmányok

Szivattyúk és Mérlegek

minden réle minden csőtra

I. Wallföghy, 74. GARVENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6.

Arjgyek ingyen és bérmentve.

LE DÉLICE

PSYCHOLÓGUS

LE DÉLICE

Arjgyek ingyen és bérmentve.

AKACIA-árakban 2 k...
SZAPANNAL...
AKACIA-árakban 2 k...
SZAPANNAL...
AKACIA-árakban 2 k...
SZAPANNAL...

KLYTHIA A BOR APOLÁSÁRA

RIZSPOR

Az arczból szépi- és finomítása. elegendősebb toiletté-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kintánár által Bécsben.

Elsmerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toiletté-szappan és illatszergyár, BECS I., Wollzeile 3. sz.

Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs. kereskedő-cégnél.

Egy doboz ára 1 fr 20 kr. küldése utánvé vagy az összeg előleges bzküldése un.

Europa legöregebb orvosa, az 1808 ban született

nőgyógyász Peck S. magister

minden gyomorbajt kigyógyít. Levélben s. Lakik Dr. Pataj Sándor ügyvéd úr mellett Zomborban.

Ház eladás.

Zomborban, Kalap-utca 584. házászám alatt levő 4 utcái 3 udvari szobából 2 konyha, 2 pincze, nagy udvar és kertből álló, csinosan épült házat szabadkézből, előnyös fizetési módzatok mellett eladásra ajánlja SZÜCS ÖDÖN czég Baján.

GRAND PRIX PARIS 1900

CHOCOLAT SUCHARD CACAO

TISZTASÁGÉRT KEZESKEDEM KITŰNŐ MINŐSÉG

Oblát Károly

könyvnyomdájában ZOMBORBAN a lezsőbb és legolesőbb nyomtatványok kaphatók.

A ZOMBOR és VIDEKE és a BACSKAER VOLKSBLATT kiadó-tulajdonosa.

Az egyedüli valódi angol

A. Thierry gyógyszerész BALZSAMA

Égészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek csomagolásán törvényileg védve van.

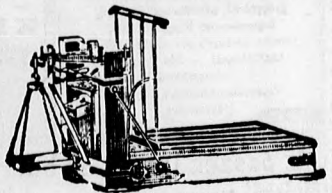
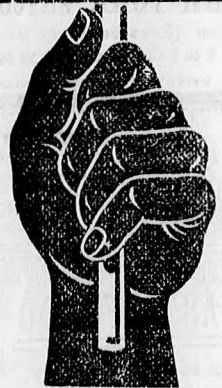
Ezen balzsam egy külsőleg, mint belsőleg használandó. 1. Egy felülmulthatatlan hatású gyógyszer erőtűd-és mellbetegségeknel, enyhíti a hurutot, a nyálkát feloldja, eloszlatja a legfájdalmasabb köhögést és gyógyítja a arégbajokat is. 2. Kitűnően hat torokgyulladásnál, rekedtség és mindenfélétorokbajoknál stb. 3. Elhajt minden lazás állapotot tökéletesen. 4. Gyógyít feltűnően, gyorsan gyomorgöröcsöt, köhikát és szagatást. 5. Enyhé hashajtó és vértisztító szer, tisztítja a veséket, eloszlatja a képzelt betegségeket és erősíti az étvágyat, valamint az emésztést. 6. Előnyösen ha fogfájásnál, lyukas fogaknál és mindenféle fog-és szájbetegségeknél, megszünteti a felhőfögést, a száj és a gyomorból eredő rossz szagot. 7. Csodaszer mindenféle sebekre, forró és más bőrkítések, szemölcsök, égés sebek megfagyotttagok, megszünteti a fejfájást, fejfűgést, közvénytet és fűlfűgést stb. Pontosán megfigyelendő a zöld a páczavédjegy, mint fent látható. — Hamisítások ellen legjobb védekezés közvetlen beszerzése a gyárból eredeti dobozokban portómentesen osztrák-magyar birodalom postaállomáshoz 12 kis vagy 6 nagy 4 korona, Bosznia- vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szállítatik csak az összeg előleges beküldés ellenében vagy megfelelő előleggel.

Miért szenved Ön? mikor Önnek rendelkezésére áll olyan szer, amely minden régsébet fájdalom és veszedelmes operáció nélkül meggyógyít az

A. Thierry gyógyszerész egyedüli eredeti

Centifolia kenőcsesél.

amely felülmulthatatlan vagy a sebek gyors gyógyítási mintafáj dalmakenyhítési képességeket tekintve. A valódi Centifolia kenőcs alkalmazást ad: a gyermekágyások mellfájalmáinál, a tejelválasztás pangásánál, mellkeményei péseknel, orbánczánál, mindenféle régi sérüléseknél, a lábák és kezek nyílt sebeinél lábizzadásnál, dagadt lábáknál, sőt megcsontozásnál is; ugyszintén vágott, szűrt, lőtt és zúzott sebeknél, mindennemű idegen testeknek eltávolításánál, u. m.: üveg- és faszilánkoknál, homok- és kavicszemekekénél stb., mindennemű daganatoknál, karbunkuluszánál, sőt rákos daganatoknál is, mindennemű égési sebeknél, fagyott testrészeknél, betegék felkútyvánásánál, nyakdaganatoknál, vérbanatalmaknál, gyermekök fűlfűgésánál stb. — Széküldés csak az összeg előleges beküldése mellett történik. Ara 2 tégelynek posta és csomagolási stb. költségekkel együtt 3 korona 50 fillér. — Elismerő okiratok halomszámra állnak rendelkezésre eredeti kéziratban. Értékellen utánaotoktól óvva intjük a t. közönséget Minden egyes tégelyen a „Thierry (Adolf) LIMITED angyalyszerűtá Pregarada" védjegygyel van beágetve mint az fent látható. Mindkét fenti gyógyszer gyógyító képessége utóérhetetlen és nines kitéve romlásnak, sőt minél régiebbek annál hatko nyabbak és értékesebbek. Nem árt nekik sem hideg, sem meleg, miért is minden évszakban szétküldhetők. Majdnem mindig eredményesen segítenek, legalább is az első segélyt nyújtják míg az orvos megérkezik. Természetesen soha sem szabad értékellen utánaotokhoz ugynevezett pótkézhez nyulni melyekért cztálalannal dobunk ki annyi pénzt, — hanem állandóan és sakis ezen két fentjelzett realis, olesó, megbizható és amellet teljesen ártalmatlan világhírű szerhez tartsa magát az ember, melyeknek minden családnál, minden eshetőségre elkészílvkényél kell lenniük. Amelyek fenti szereket a valódiságukat igazoló minden jellel oltátva nem kaphatók, leghelyesebb ha vagy közvetlen a készítőjéhez fordulunk megrendelésünkkel és pedig: Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pregarada bei Rohitsch-Sauerbrunn. Központi fiókraktár Budapesten Török József gyógyszerésznél, Zágrábrban S. Mittelbach gyógy szerész és Bécsben C. Brady.

Tavaszi Sportcikkek Lawn-Tennis, Football, Ping-Pong, kerékpározó, uszó, utazó valamint lovagló sportcikkekről megjelent legújabb képes árjegyzékemet kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Schottola Ernő Budapest, Andrassy-ut, Fociere-palota.